

ВИСНОВОК

Волинського національного університету імені Лесі Українки про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Матійчук Вікторії Ігорівни «Корекція тілобудови студенток з урахуванням особливостей геометрії мас їхнього тіла у процесі фізичного виховання», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми дослідження. У сучасних реаліях стан здоров'я дорослих українців загалом і дітей та молоді зокрема постає безпрецедентним викликом соціуму та державі, а відтак вочевидь становить загрозу гуманітарній безпеці України. Це увиразнює доцільність приділення посиленої уваги забезпеченню належного обсягу рухової активності як умови покращення здоров'я, підтримання працездатності та сприяння різноплановому становленню населення України, зокрема студентів.

На основі систематизації й узагальнення джерел із проблеми дисертації постає очевидним, що тілобудова – це один із параметрів фізичного розвитку, що дає змогу набути об'єктивного уявлення про просторову організацію морфологічних складників організму людини, конституційні особливості її тіла, пропорції тощо. Також відомо, що тілобудові притаманні індивідуальні статеві та вікові особливості, що дає підстави позиціонувати її в системному вимірі як взаємодетермінований і взаємопов'язаний спектр морфофункціональних складників людського тіла.

Сублімація передових ідей науки в стратегію оздоровлення студентської молоді передбачає створення й упровадження результативних інноваційних технологій. На сучасному етапі розвитку царини фізичної культури та спорту найбільш визнаними в сенсі ефективності засобами корекції тілобудови постають системи оздоровчого фітнесу.

У такому контексті варто зауважити, що на тлі актуальної за сучасних умов трансформації парадигми фізичного виховання, що дотична до з'ясування спектра інтересів і потреб студентів, пов'язаних з їхнім тілесним і духовним удосконаленням, залишаються оптимально не розв'язаними

питання корекції тілобудови студенток з огляду на особливості геометрії мас їхнього тіла.

Науково-методичний вимір актуальності роботи детермінований неузгодженістю між потребою корекції тілобудови студенток з огляду на особливості геометрії мас їхнього тіла та неналежною методичною розробленістю застосування у процесі фізичного виховання засобів оздоровчого фітнесу, що уможливають ефективне розв'язання задекларованої в дисертації проблеми.

Аналіз фахової та науково-методичної літератури з проблеми дослідження, а також практика фізичного виховання студентів дав змогу розкрити наявність суперечностей між:

- високими вимогами суспільства до здоров'я студенток і недостатньою розробленістю проблеми ефективної корекції їхньої тілобудови у процесі їхнього фізичного виховання;

- наявністю науково-теоретичних розробок у царині здоров'яфомування студенток і неналежною розробленістю науково-теоретичних досліджень, присвячених впливу засобів оздоровчого фітнесу на корекцію тілобудови студенток з огляду на геометрію мас їхнього тіла.

Актуальність вищевказаної проблеми, соціальна значущість останньої зумовили вибір теми дисертації та формулювання її мети й завдань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки на 2018–2023 рр. за темою «Сучасні технології формування та збереження здоров'я різних груп населення засобами оздоровчої рухової активності», номер державної реєстрації 0118U004196.

Наукові положення розроблені особисто дисертантом та їх новизна. Наукова новизна одержаних автором результатів полягає в тому, що:

- уперше* визначено особливості регуляції пози студенток із різним типом тілобудови, як-от: зміщення коливань центру тиску тіла на опорі,

амплітуда коливань центру тиску тіла, середній радіус відхилення коливань центру тиску тіла, лінійна швидкість переміщення центру тиску тіла, довжина переміщення центру тиску тіла в сагітальній і фронтальній площинах, співвідношення лінійної та кутової швидкостей, накопичений кут зсуву; кут відхилення коливань центру тиску тіла, площа переміщення центру тиску тіла, якість функції рівноваги, нормована площа векторограми, коефіцієнт різкої зміни напрямку руху, показники спектрального аналізу (частоти й амплітуди різних піків у сагітальній і фронтальній площинах);

уперше обґрунтована технологія корекції тілобудови студенток з урахуванням геометрії мас їхнього тіла у процесі фізичного виховання. Структура технології містила мету, завдання, принципи, педагогічні умови та етапи. Особливістю запропонованої технології є корекційно профілактичний напрямок який знайшов своє відображення в розробленій клас-студії «Грація», на основі змісту та структури авторської технології виокремлено критерії її ефективності;

уперше розроблена модель характеристик фізичного розвитку студенток 17-18 років з різним типом тілобудови;

набули подальшого розвитку знання щодо використання біомеханічного контролю (із застосуванням стабілоаналізатора із біологічним зворотним зв'язком «Стабілан 01-2» та діагностико-тренувального комплексу «Sport Kat 650 TS» на базі рухомої платформи) в діагностиці статодинамічної стійкості тіла студенток в процесі фізичного виховання;

дістали подальшого розвитку підходи до диференціації фізичного навантаження в процесі проектування занять оздоровчим фітнесом, які ґрунтуються з урахуванням гоніометрії та статодинамічної стійкості тіла студенток;

доповнені наукові дані присвячені вивченню гоніометрії тіла, витривалості та гнучкості хребта, силової витривалості м'язів тулуба та верхніх кінцівок у студенток з різними типами тілобудови.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів.

Розв'язування поставлених у роботі завдань ґрунтується на використанні комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження, яке було проведено на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків.

У вступі автором обґрунтовано актуальність обраної наукової проблеми, представлено об'єкт, предмет, мету, завдання та методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів; зазначено особистий внесок здобувача; представлено сферу апробації основних положень дослідження; наведено кількість публікацій автора за темою дисертаційної роботи, охарактеризовано структуру дисертаційної роботи.

Перший розділ дисертаційної роботи проаналізовано викристалізовані у просторі гуманітарного знання думки та позиції, теоретичні концепції й підходи до осмислення таких явищ, процесів і понять, як процес фізичного виховання студентської молоді, геометрія мас тіла, тілобудова, корекційні технології. Слід зазначити, що автором проаналізована значна кількість літературних джерел, що дало змогу широко охарактеризувати стан питання, яке вивчається, та чітко окреслити аспекти, які можуть бути вирішені в рамках даної дисертаційної роботи.

В другому розділі представлено опис методів, які використовувалися під час проведення дослідження відповідно до його мети, завдань, об'єкту, предмету та охарактеризовано доцільність їх застосування. Дисертаційна робота виконувалась поетапно з 2018 по 2021 роки і включала 4 етапи дослідження.

У третьому розділі роботи представлено дані контактального експерименту, які створюють уявлення про особливості досліджуваного контингенту, оцінку їх фізичного розвитку та характеристику фізичної підготовленості. В рамках проведення дослідження, на основі зарезультатами

застосування програми «Torso» вивчено стан біогеометричного профілю постави студенток в залежності від типу тілобудови.

У четвертому розділі, за даними проведеного констатувального експерименту розроблено технологію корекції тілобудови студенток з урахуванням геометрії мас їхнього тіла у процесі фізичного виховання, зорієнтованої на досягнення поставленої мети шляхом додержання системного, нормативно-цільового, особистісно-орієнтованого підходів. Структура технології містила мету, завдання, принципи, педагогічні умови, етапи: організаційно-ввідний, корекційно-профілактичний, підтримувальний. Особливістю запропонованої технології є корекційно-профілактичний напрям, який набув вияву в авторській клас-студії «Грація», що охоплює: «Студію профілактики порушень постави», «Студію статодинамічної стійкості» та «Корекційну студію». З огляду на зміст і структуру технології виокремлено критерії її ефективності, що визначають ступінь ефективності у процесі фізичного виховання експериментованих студенток.

Ефективність запропонованої в дисертації авторської технології доведено шляхом фіксації в ході послідовно перетворювального експерименту статистично значущих змін середніх значень соматометричних показників студенток, показників біогеометричного профілю постави, фізичної підготовленості, а також зумовило покращення статодинамічної стійкості їхнього тіла. Експериментальне підтвердження ефективності авторської технології слугує підставою для рекомендування її для практичного впровадження у процес фізичного виховання студенток.

У п'ятому розділі систематизовано результати наукових напрацювань інших авторів і дані власного наукового пошуку, що виступили детермінантами формулювання ключових положень дослідження, окреслення дискусійних питань, визначення основних результатів дисертаційної роботи, їхньої наукової та практичної значущості.

Наукове та практичне значення дисертаційної роботи передбачає перспективу використання теоретичних положень і методичних розробок

останньої в ході організації занять із фізичного виховання. Зокрема, вбачаємо логіку застосування розробленої в дисертації технології у процесі фізичного виховання студенток із різним типом тілобудови (на основі оперування спектром засобів оздоровчого фітнесу) в розв'язанні проблеми покращення їхнього фізичного розвитку.

Використання результатів роботи. Фактичний матеріал, який наведено в дисертації, та зроблені на його основі узагальнення й висновки мають вагомe значення для підвищення ефективності процесу фізичного виховання студенток. Результати досліджень впроваджено в навчальний процес Київського національного економічного університету (КНЕУ) ім. В. Гетьмана, Волинського національного університету імені Лесі Українки, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Впровадження підтверджено відповідними актами.

Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено державною мовою логічно та послідовно. Спіль викладання результатів досліджень, нових наукових положень, висновків та практичних рекомендацій чіткий і зрозумілий.

Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації. Дисертація Матійчук В.І. на тему «Корекція тілобудови студенток з урахуванням особливостей геометрії мас їхнього тіла у процесі фізичного виховання» є завершеним науковим дослідженням у якому отримані нові наукові результати. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних джерел (172 найменування), 4 додатків. Загальний обсяг роботи становить 233 сторінки. Дисертація містить 15 таблиць і 23 рисунки. Дисертацію оформлено за вимогами, передбаченими наказом МОН України від 12.01.2017р. за №40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертаційна робота Матійчук В.І. на тему «Корекція тілобудови студенток з урахуванням особливостей геометрії мас їхнього тіла у процесі

фізичного виховання» відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, що забезпечується предметною областю дослідження.

Зауваження та рекомендації. Дисертаційна робота містить декілька дискусійних положень:

1. Для дослідження статодинамічної стійкості автор застосовує виконання тестових завдань «Статичний тест», а також «Динамічний тест – рух за годинниковою стрілкою» та «Динамічний тест – рух проти годинникової стрілки». Оскільки ці тести специфічні було б доцільно детальніше описати їх.

2. У запропонованому автором коловому тренуванні (розділ 4) передбачено 12 станцій, варто було б обґрунтувати саме таку їх кількість.

3. Висновок 3 містить досить великий обсяг інформації, яка важко сприймається, можливо доцільно подати його більш лаконічно.

4. В дисертаційній роботі трапляються термінологічні і стилістичні неточності.

Зазначені зауваження та побажання не впливають на загальну позитивну оцінку роботи та не зменшують її наукової та практичної значущості, тому не є перешкодою для її представлення в спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

Відповідність дисертації вимогам, передбаченим «Порядком проведення експерименту із присудження ступеня доктора філософії». Дисертаційна робота Матійчук В.І. «Корекція тілобудови студенток з урахуванням особливостей геометрії мас їхнього тіла у процесі фізичного виховання» (науковий керівник – д.фіз.вих., професор Альошина А.І.), є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення актуального наукового завдання процесу фізичного виховання та сфери оздоровчого фітнесу. За оформленням і структурою дисертаційна робота відповідає основним вимогам, представленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. За темою дисертації опубліковано 7 наукових праць, із яких 5 наукових праць опубліковано у фахових виданнях України, 1 – у науковому періодичному виданні іншої держави (Польща) та 1 робота має апробаційний характер. У спільних публікаціях здобувачеві належить прерогатива в організації досліджень, аналізі, обговоренні фактичного матеріалу, інтерпретації одержаних результатів і їхньому теоретичному узагальненні. Внесок співавторів окреслений залученням до формулювання завдань дослідження, організації досліджень окремих наукових напрямів, допомогою в обробленні матеріалу.

Результати перевірки роботи на академічний плагіат. У ході перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Перевірка здійснювалась сертифікованим онлайн-сервісом Unicheck.

ВИСНОВОК

Усі наукові результати, які викладені у дисертаційній роботі та виносяться на захист, отримані автором самостійно.

Комісія рекомендує вченій раді Волинського національного університету імені Лесі Українки звернутися з клопотанням до Міністерства освіти і науки України щодо створення спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Матійчук Вікторії Ігорівни а тему «Корекція тілобудови студенток з урахуванням особливостей геометрії мас їхнього тіла у процесі фізичного виховання» у складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Белікова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк);

рецензент: Цьось Анатолій Васильович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк);

рецензент: Бичук Олександр Іванович кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк);

опонент: Кашуба Віталій Олександрович доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ);

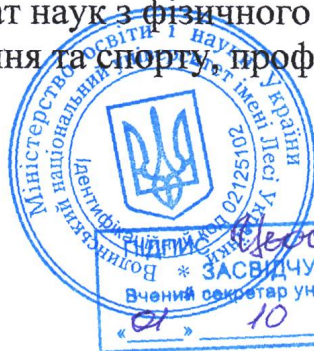
опонент: Григус Ігор Михайлович доктор медичних наук, професор (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне).

Рецензент
доктор наук з фізичного
виховання та спорту, професор

 Анатолій ЦЬОСЬ

Рецензент
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту, професор

 Олександр БИЧУК

Серія А. Григус І. М.
Олександр Бичук
Кашуба Віталій